

PLA TRANSVERSAL DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT
2010 - 2015
AJUNTAMENT DE CORNELLÀ DE LLOBREGAT

INDEX

Presentació	3
Antecedents	4
Avaluació Pla Transversal d'Igualtat 2004-2008	5
Pla Transversal de Polítiques d'Igualtat 2010-2015	43
Propostes d'actuació	44
Marc Normatiu	46
Metodologia i Temporalització	49
Principis d'actuació	51
Objectius generals	54
Àmbits d'actuació	55
Durada	72
Seguiment i Avaluació	72
Pressupost	73
Amb el suport	74

PRESENTACIÓ

L'Ajuntament de Cornellà treballa des de fa més de 15 anys per potenciar la participació i integració de les dones en diferents àmbits de ciutat i perquè aquestes tinguin un paper actiu dins del municipi. L'objectiu principal és aconseguir un tracte equitatiu de gènere al municipi per tal d'atorgar reconeixement i protagonisme a les dones com a subjectes actius de la vida quotidiana.

A l'any 2004 es va aprovar ell Pla Transversal d'Igualtat d'Oportunitats 2004-2008 com a resultat d'anys de treball, i de l' experiència i reconeixement del que Cornellà és posseïdora.

Ara marquen nous reptes en aquest nou Pla Transversal de Polítiques d'Igualtat 2010-2015, plantejat i dissenyat d'acord a les necessitats de les dones de Cornellà i amb el compromís de les diferents Regidories i Àrees de l'Ajuntament per tal de desenvolupar els objectius proposats.

És una eina de treball que preveu actuacions específiques distribuïdes en quatre anys i que impregnen de gènere tots els àmbits de l'actuació municipal. Aquest programa marc inclou accions, projectes i bones pràctiques que es porten a terme a Cornellà per fer avançar el coneixement de les dones del municipi. Es tracta d'una eina metodològica important, que té en compte la capacitat d'actuació real de les corporacions locals i les diferents necessitats a les quals s'ha de donar resposta.

Agrair el suport, treball i compromís del Consell Municipal de la Dona en la realització d'aquest Pla i en el desenvolupament de totes les accions adreçades a que Cornellà sigui una ciutat més igualitària.

Antonio Balmon
Alcalde

ANTECEDENTS

Al mes de març de 1994 es va crear la regidoria de les dones i es va constituir el Consell Municipal de la Dona, òrgan consultiu i de participació des d'on s'han marcats quines eren les prioritats per treballar a Cornellà de Llobregat en matèria de gènere i igualtat d'oportunitats.

Un dels primers objectius va ser la creació, a l'any 1995, del Centre d'Informació i Recursos per a les Dones, concebut com un espai d'informació, assessorament, formació i trobada per a les dones de Cornellà prioritzant aquelles que es troben en situacions de dificultat.

A l'any 2004 es va aprovar el I Pla Transversal d'Igualtat amb un conjunt d'objectius i accions per treballar des de les diferents àrees de l'Ajuntament, totes elles encaminades a aconseguir una igualtat d'oportunitats real entre dones i homes.

Després de cinc anys, quatre d'implementació i un d'avaluació, aquest nou projecte es configura com un instrument imprescindible per incorporar el principi d'igualtat i la integració de la perspectiva de gènere a l'actuació municipal que s'ha de treballar de manera coordinada i transversal.

Aquest nou Pla pretén avançar en les polítiques d'Igualtat, les administracions locals degut a la seva proximitat a la ciutadania i pioneres pel que fa a polítiques de dones, es converteix en una institució clau per desenvolupar accions que atenguin a les necessitats bàsiques de dones i homes, es per aquest motiu que aquestes iniciatives tenen un paper decisiu com a motor i garantia de benestar social.

L'Ajuntament de Cornellà ha consolidat el seu dinamisme en la realització de polítiques de gènere adreçades a les ciutadanes, però s'ha d'avançar en la promoció i el treball transversal per aconseguir incorporar la perspectiva de gènere a totes les polítiques i àrees municipals.

AVALUACIÓ PLA TRANSVERSAL D'IGUALTAT 2004-2008

Setembre 2009.

Realitzat per ARTAU Associats

Artau Associats / Polítiques d'Igualtat

OBJECTIUS DE L'AVALUACIÓ

L'objectiu de l'avaluació es posar en relleu les activitats realitzades segons el Pla Transversal elaborat, establint una anàlisi que permetrà concloure fins quin punt s'han assumit els objectius proposats al llarg de tots aquests anys de procés de treball.

Per aconseguir aquest objectiu, l'avaluació s'adapta a les característiques específiques del projecte i de l'estructura organitzativa, en aquest cas de l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat.

L'avaluació del Pla Transversal 2004-2008 ha servit per fer un anàlisi sobre les accions portades a terme i veure en quines qüestions s'ha d'incidir, així com saber quins són els punts forts i dèbils que en matèria d'igualtat de gènere cal destacar. Per altra banda ha servit d'eina per justificar i contextualitzar i determinar els objectius concrets.

METODOLOGIA AVALUACIÓ PLA TRANSVERSAL D'IGUALTAT 2004-2008

L'avaluació s'ha originat en la revisió del Pla Transversal 2004-2008 i de totes les memòries elaborades pel CIRD al llarg de tots els anys inclosos en el Pla. També s'han analitzat altres documents que han servit per contrastar de forma qualitativa i quantitativa la feina elaborada i tot el conjunt d'accions desenvolupades des del marc institucional. (veure ANNEX I la relació de tots els documents consultats).

S'han elaborat fitxes de seguiment per a que totes les persones responsables de les diferents àrees de l'Ajuntament hagin pogut aportar les dades i experiències realitzades en el context del Pla Transversal. El buidat d'aquestes fitxes i els seus continguts queda reflectit en les dades presentades en aquest document d'avaluació. (per a veure una mostra de la fitxa model distribuïda a les àrees consulteu l'ANNEX II).

Els resultats obtinguts en el buidat d'aquestes fitxes s'han comparat també amb les memòries anuals del CIRD des d'on també se'n han extret dades importants per a fer la anàlisi.

L'avaluació s'ha realitzat tenint en compte un format on cada àrea està representada pels objectius generals marcats en el Pla Transversal, els objectius específics i les accions que s'han realitzat per aconseguir aquests objectius. Les accions són, per tant, una informació cabdal en el procés avaluador tot i que no sempre poden ser presentades de forma homogènia a totes les àrees, n'hi ha que presenten informacions més qualitatives i d'altres són dades més quantitatives.

El criteris que regeixen per l'avaluació són:

- La Pertinença:** Valorar si el projecte dóna resposta als problemes i a les necessitats identificades i sobre les quals el projecte pretén incidir.
- L'Adequació:** Valorar, en cada un dels àmbits d'actuació si les accions realitzades han estat les idònies.
- Eficiència:** Valorar si els recursos implementats són suficients i adequats per la consecució dels objectius establerts.
- La Perspectiva de gènere:** L'avaluació contempla en el seu disseny el punt de vista de gènere, gaudint d'un sistema d'indicadors, procediments i eines.

ÀREES RESPONSABLES

Des del Consell Municipal de la Dona i el Centre d'Informació i Recursos per a les dones s'ha impulsat el desenvolupament d'aquest Pla i cadascuna de les Àrees de l'Ajuntament ha estat la responsable dels projectes o accions plantejades al Pla Transversal.

Les Àrees que han estat incloses són:

- Informació i Comunicació
- Educació
- Esports
- Urbanisme
- Cultura
- Medi Ambient
- Treball
- Participació i suport a les dones
- Serveis socials
- Salut
- Cooperació
- Violència de Gènere
- Immigració

PRIMERA AVALUACIÓ 2004-2006.

A l'any 2006 la consultoria Artau Associats/Polítiques d'Igualtat, va fer una primera avaluació sobre els objectius i les accions realitzades i plantejades al Pla de les que es destaquen aquestes primeres conclusions:

- La primera avaluació interna des de l'Àrea d'Igualtat, es va valorar únicament des d'un punt de vista de l'execució d'accions dutes a terme en referència als objectius proposats, i només d'una manera molt incipient es va valorar el procés de transversalitat en l'organització.
- Destacar que encara que estaven marcades unes àrees de prioritat per al primer any d'implementació, el Pla es va desenvolupar de forma global, i per tant, el procés d'avaluació dels dos primers anys també va ser global tot i que els àmbits d'actuació de Benestar Social, Treball, Educació, Cultura obtenen una valoració alta. Participació Ciutadana i l'àrea de Violència de Gènere obtenen un resultat amb molta implicació pel que fa al treball transversal entre diferents àrees i institucions.
- Destacar la importància de dotar de personal i equip de treball de gestió del pla transversal que ha estat implicat en l'avaluació, però també en portar a terme el desenvolupament de les accions que es van preveure en l'inici del Pla.

VALORACIÓ ACTIVITATS 2004-2008

Al llarg de l'any 2009 s'ha realitzat la avaluació global dels objectius i accions segons preveia el Pla Transversal d'Igualtat 2004-2008, consensuat per l'òrgan de govern de l'Ajuntament de Cornellà.

Seguidament es presenta per cada àmbit la taula amb els objectius generals els objectius específics i les accions desenvolupades concretament per a cada objectiu específic. Sota cada taula s'especifiquen les conclusions de cada àmbit segons els criteris establerts per a avaluar.

INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ

OBJECTIUS generals	OBJECTIUS específics	ACCIONS Desenvolupades
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar el Centre d'Informació a la Dona dotant-lo dels recursos necessaris per tal de portar a terme de forma òptima les seves funcions. ▪ Sensibilitzar sobre la necessitat de crear una societat a on homes i dones convisquin en igualtat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Portar a terme campanyes de divulgació del Pla d'Igualtat i sobre els drets de les dones. 2.- Elaborar una guia de recursos municipals amb tots els temes d'interès per a les dones. 3.- Difondre mitjançant xerrades i conferències, tots els temes relacionats amb la igualtat d'oportunitats. 4.- Reservar espais que serveixin de difusió de les activitats de les dones de la ciutat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Divulgació del Pla d'Igualtat a Cornellà mitjançant Jornades organitzades durant els 4 anys i de projectes realitzats des de qualsevol àmbit municipal. S'han fet xerrades específiques sobre del projecte per divulgar-lo. 2.- La guia està en procés d'elaboració, però existeixen tríptics i díptics sobre el protocol de violència al CIRD. A internet es poden trobar tots els recursos del CIRD. 3.- En dates remarcades com el 8 de Març o el 25 de Novembre. Difusió a través del programa de ràdio i les revistes en les que es treballa i col·labora regularment. Difusió a través de les tertúlies específiques organitzades al CIRD. 4.- Participació al II Congrés de Dones del Baix Llobregat, i espais com el Consell de la Dona de Cornellà, ràdio, web, revista "Dones", i "Cornellà informa".

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sensibilitzar a l'opinió pública sobre la necessitat d'eliminar el sexisme als mitjans de comunicació. ▪ Potenciar la presència de les dones als mitjans de comunicació local. ▪ Promoure des de l'Administració local la igualtat d'oportunitats. ▪ Potenciar l'eliminació del llenguatge sexista a l'Administració local. 	<p>5.- Fomentar des dels mitjans de comunicació local, la valoració del treball domèstic i d'atenció a les persones com un treball imprescindible en la nostra societat i potenciar la incorporació dels homes principalment els joves.</p> <p>6.- Fomentar l'Observatori de les dones als mitjans de comunicació per tal de denunciar el tractament discriminatori que es fa de la imatge de les dones en aquest àmbit.</p> <p>7.- Facilitar als professionals dels mitjans de comunicació local informació d'interès per a les dones i assessorament sobre el llenguatge no sexista.</p> <p>8.- Potenciar la presència de les dones a com a protagonistes en els mitjans de comunicació local.</p>	<p>5.- A través del Programa de ràdio "Nosaltres les Dones", la web, revista "Dones", la Universitat d'Estiu per Dones, les Tertúlies, les xerrades als IES o el Consell de les Dones de Cornellà.</p> <p>6.- Observatori de les Dones als Mitjans de Comunicació. Des de l'Ajuntament es fomenta i s'inverteixen els mecanismes tant econòmics com tècnics per a potenciar-lo.</p> <p>(com a dada interessant dir que del 2004 al 2008 s'ha duplicat el numero d'ajuntaments implicats en .- Fomentar l'Observatori de les dones als mitjans de comunicació)</p> <p>7.- Revisió de la Guia de llenguatge NO sexista elaborada l'any 1996. Aquest darrer any 2008 se'n ha fet la revisió i l'ampliació. Des del CIRD s'informa als mitjans de comunicació local de tots els temes de referència.</p> <p>8.- Programa de Ràdio "Nosaltres les Dones", Web, Revista "dones"</p>
--	--	---

	<p>9.- Revisió llenguatge i utilització del manual aprovat pel Ple de l'Ajuntament sobre la utilització del llenguatge igualitari.</p>	<p>9.- Reedició de la Guia de llenguatge no sexista revisada l'any 2008.</p>
--	---	---

CONCLUSIONS :

- En aquest apartat s'han aconseguit els objectius proposats i s'han portat a terme tot un seguit d'accions que han permès la seva consecució.
- La revisió de la guia de llenguatge no sexista és important ja que l'Ajuntament de Cornellà que va ser pioner en la redacció d'aquesta eina, ha pogut adaptar-la a les noves propostes de política lingüística.
- El fet de tenir pressupost assignat al CIRD ha permès portar endavant moltes de les accions.
- El Consell ha estat imprescindible en el desenvolupament d'aquestes accions.

EDUCACIÓ

OBJECTIUS generals	OBJECTIUS específics	ACCIONS Desenvolupades
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promoure la coeducació a l'àmbit municipal. ▪ Contribuir a eradicar els estereotips sexistes als materials didàctics. ▪ Orientar i formar al professorat sobre l'educació en la igualtat. ▪ Col·laborar amb les diferents Universitats per a desenvolupar accions que 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Proposar al Departament d'Ensenyament de la Generalitat que es creï la figura d'una assessora en temes de coeducació, amb l'objectiu d'anar als centres d'ensenyament (des d'escoles bressol a escoles de persones adultes); per tal de sensibilitzar al professorat i a les famílies i dur a terme accions d'igualtat i mesures d'acció positiva. 2.- Realitzar tallers formatius per a professorat i AMPAS sobre l'educació en igualtat. 3.- Promoure experiències pilot en relació a l'educació en igualtat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- El CIRD ha format part de la comissió constituïda per l'Institut Català de la Dona fent la proposta d'incorporant el tema de la coeducació. 2. Al CIEP Escola Montserrat s'han portat a terme algunes experiències pilot relacionades amb la formació del professorat. 3. Al CIEP Escola Montserrat s'han portat a terme algunes experiències pilot relacionades la revisió del material escolar. 4.- Campanya sobre "joguines NO sexistes" i tallers orientats als Instituts Públics a Cornellà.

<p>afavoreixin a les dones.</p>	<p>4.- Promoure campanyes i programes que fomentin la igualtat d'oportunitats entre els nens i les nenes.</p> <p>5.- Promoure campanyes als centres d'educació sobre el repartiment de les tasques de la llar.</p> <p>6.- Promoure el programa " Ja som mares i pares " per tal de fomentar l'arribada del nadó de forma compartida i responsable.</p> <p>7.- Potenciar convenis amb Universitats per promoure la perspectiva d'igualtat.</p> <p>8.- Proposar al Departament d'Ensenyament de la Generalitat la implantació de mòduls formatius relacionats amb noves tecnologies i nous jaciments d'ocupació.</p>	<p>5.- Aquestes campanyes no han pogut ser desenvolupades.</p> <p>6.- Actualment anomenada Espai Nadó va ser traslladada d'Àrea per a que pogués arribar a més població de Cornellà.</p> <p>7.- I Universitat d'Estiu de Dones de Cornellà (UB).</p> <p>8.- L'acció que es porta a terme inclou mòduls en els cursos formatius.</p>
---------------------------------	---	---

CONCLUSIONS :

- La transversalitat amb l'àrea d'educació resulta complexa pels diferents temes que s'han de tractar i sobretot per la manca de competències municipals en les àrees educatives. Per aquesta raó resulta molt important la negociació i el diàleg constant amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya que és qui té assignades aquestes competències i qui pot arribar directament als CEIPS i IES i al professorat.
- Cal destacar les accions dutes a terme i sobretot que quan han estat competència només del CIRD o de l'Àrea d'Educació de l'Ajuntament han pogut tirar endavant: la campanya de joguines no sexistes, la I Universitat de Dones....
- La aprovació de totes les accions ha comptat sempre amb el suport del Consell de la Dona.
- Cal una revisió del plantejament de treball en aquest àmbit.

CULTURA

OBJECTIUS generals	OBJECTIUS específics	ACCIONS Desenvolupades
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promocionar l'accés i la presència de les dones a la vida cultural de la ciutat. ▪ Fomentar iniciatives culturals que realitzin entitats de dones del municipi. ▪ Investigar la memòria històrica de les dones de Cornellà. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Programar activitats culturals per a les dones. 2.- Visibilitzar les dones en el món de la cultura. 3.- Promoure la presència de dones en les activitats desenvolupades per tal de dotar-les de recursos i coneixements per identificar el saber fer i el valor de les dones en el món de la cultura. 4.- Fomentar la incorporació de llibres de dones i de bibliografia d'interès per a les dones a la Biblioteca Municipal. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Actuacions i grups teatrals, conferències, tertúlies, concerts, Tallers de tècniques de comunicació oral, Història de la Música, Història a través de la vida de les Dones, curs d'ortografia castellana, curs de Bricolatge, taller de filosofia 2.- Realització de programacions anuals d'activitats culturals amb dones com a protagonistes, conferenciants, pintores, música, òpera, etc. 3.- Implicació de les entitats en totes les accions que es porten a terme. 4.- Adquisició anual de llibres per a les biblioteques proposats per el CIRD i el Consell Municipal de la Dona. Impuls d'un fons específic sobre literatura i bibliografia de dones: s'elabora una llista de bibliografia recomanada amb el suport de la llibreria Pròleg.

	<p>5.- Realitzar un estudi sobre la història de les dones de Cornellà.</p>	<p>Creació de l'espai per dones i gènere exclusiu de la Biblioteca Municipal on es poden trobar obres sobre dones i per dones. O la confecció d'una guia de literatura infantil no sexista.</p> <p>5.- Realització i edició dels llibres, estudis i exposicions com: "la Jornada Interminable" d'Empar Fernández, o "Dones del 36 a Cornellà" un recull bibliogràfic per a la visualització de les dones d'aquell temps.; Estudi sobre les dones immigrades a Cornellà els 60' i 70'.</p>
--	---	--

CONCLUSIONS :

- Cal destacar l'àmbit de cultura com un dels més actius, s'ha treballat intensament. En aquests anys de pla transversal, s'han establert sinèrgies bones i s'han portat a terme moltes accions i amb un èxit de participació de les entitats i de les dones molt elevat.
- S'ha fet un esforç molt important per donar valor al rol de les dones a la cultura i això ha estat afavorit pel teixit associatiu de la ciutat.
- Les valoracions internes de les activitats són positives.
- El Consell de la Dona ha estat en tot moment la plataforma de difusió i aprovació de totes les accions exposades.
- Podem parlar ara sí, de la incorporació de la perspectiva de gènere en la programació de les accions de cultura..

Des d'aquesta àrea, la persona encarregada d'omplir la fitxa concreta, ha fet el suggeriment següent:

“Val a dir que en el camp de les arts, de la disciplina que siguin, el paper de la dona és preeminent en l'actualitat. La majoria de propostes i el nombre de públic sorgeix de l'esfera femenina. Cal incidir però en les diferències que s'estableixen quan la creació passa a ser professional on en molts casos es denuncia encara les diferències existents en matèria de salaris i d'oportunitats. En aquest sentit s'ha de treballar per igualar la situació laboral a la dels homes.”

ESPORTS

<p style="text-align: center;">OBJECTIUS generals</p>	<p style="text-align: center;">OBJECTIUS específics</p>	<p style="text-align: center;">ACCIONS Desenvolupades</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afavorir i promoure activitats esportives per dones de totes les edats. ▪ Impulsar l'esport per a les nenes a les escoles i l'esport de competició per a adolescents i dones. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Fomentar els esports entre les noies, principalment aquells a on estan menys representades. 2.- Formar a les monitores i monitors d'escoles esportives en temes d'igualtat. 3.- Vetllar pel principi d'igualtat als premis esportius municipals. 4.- Vetllar per a la realització de proves esportives municipals mixtes o amb les dues categories. 5.- Facilitar la pràctica de les activitats esportives més demandades per les dones com són : la gimnàstica de manteniment i el ioga . 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Des del CIRD, s'ha fomentat la QUATROLIGIA de programes realitzats el 2007 amb el suport del Tècnic d'esports de l'ajuntament entre les noies de Cornellà. S'ha treballat en Pla Català de l'Esport per incloure aspectes de gènere. 2.- Elaboració del projecte de formació. 3.- i 4.- hi ha un control rigorós des del CIRD, el Consell de Dones i l'Ajuntament respecte l'equivalència/equitat en els temes legals i igualtat d'oportunitats en els premis i proves esportives al municipi. 5.- es dona suport amb recursos econòmics i tècnics

CONCLUSIONS :

- En la avaluació del pla transversal l'àrea d'esports presenta poques accions desenvolupades tot i els objectius proposats.
- En general el món de l'esport és encara poc receptiu a desenvolupar mesures coeducatives i els seus models continuen valorant tot allò proper a l'esport masculí, sobretot en l'àmbit competitiu.
- Cal desenvolupar més accions i sobretot estratègies que permetin la introducció de les mesures d'igualtat.
- Des de Consell de la Dona s'ha donat suport a totes les iniciatives plantejades en aquesta àrea.
- Es vetlla per la paritat en l'atorgament de premis oficials.
- Suggestiu des de l'Àrea d'Esports de realitzar un estudi sobre el perquè de l'abandonament de la pràctica de l'esport en les noies.

URBANI SME

OBJECTIUS generals	OBJECTIUS específics	ACCIONS Desenvolupades
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Contribuir i participar en la configuració urbana de la ciutat (Pla General d'Ordenació Urbana), per aconseguir la millor mobilitat i seguretat per a la dona als espais urbans. ▪ Participar en la Planificació Urbanística. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.-Fomentar la coordinació entre l'Àrea d'Urbanisme i el CIRD en relació als temes urbanístics. 2.-Vetllar perquè l'àmbit competent promogui una política d'habitabilitat per a dones en situacions més desfavorables o de dificultat: vídues, separades , etc. 3.- Instar a la Generalitat a la construcció de pisos de lloguer accessibles a dones amb pocs recursos. 4.- Reservar pisos per a dones maltractades que han de fugir del domicili. 5.- Recollir per barris les propostes de les dones en quant a necessitats: accessos, mobilitat, espais verds, enllumenat, escoles 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Inauguració de l'escultura en homenatge a les dones de Cornellà inaugurada el 2005. 2.- No s'han pogut desenvolupar accions concretes 3.- Des de l'Ajuntament de Cornellà s'ha aconseguit portar endavant la construcció de pisos accessibles per a dones. 4.- Aquesta acció s'ha complert en el marc del Protocol d'Actuació i Circuit d'Intervenció en casos de violència de gènere. Març 2007. 5.- Cada final de curs l'Alcalde es reuneix amb les dones de Cornellà és llavors quan aquestes li poden exposar necessitats i

	bressol, residències, etc.	queixes.
--	----------------------------	----------

CONCLUSIONS :

- Es conclou que s'està portant endavant una acció de sensibilització i de desenvolupament d'accions en aquesta àrea.
- Tot i la coordinació entre els dos àmbits de gestió municipal cal seguir amb la tendència i aprofundir en propers plans.
- Des del Consell de la Dona s'ha portat endavant un important treball de sensibilització als barris.
- Hi ha més projectes a mig termini a realitzar, tals com fer una anàlisi de la ciutat per les dones per a recollir idees, propostes que les dones de Cornellà vulguin remarcar i proposar accions per a millorar el ciutat.
- És important portar endavant alguna acció de sensibilització cap al personal tècnic de l'àrea d'Urbanisme per introduir conceptes que afecten la gestió.

MEDI AMBIENT

OBJECTIUS generals	OBJECTIUS específics	ACCIONS Desenvolupades
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar la participació de les dones en les iniciatives ecologistes. ▪ Potenciar la protecció del Medi Ambient. 	<p>1.- Realitzar tallers sobre medi ambient adreçats a dones (entorn domèstic i laboral).</p> <p>2.- Fomentar la participació de les dones en la planificació dels projectes ecològics.</p>	<p>1.- i 2.- Les dues accions queden cobertes amb les accions següents:</p> <p style="padding-left: 40px;">curs de medi ambient que s'ha anat ofert cada any.</p> <p style="padding-left: 40px;">Campanya per potenciar la recollida selectiva d'envasos i residus "Una bossa per a cada cosa"</p> <p>En l'informe final de valoració de la campanya s'indica que la proporció de dones (77%) receptores dels jocs de bosses de recollida selectiva és molt superior al d'homes (23%), fet que denota el marcat interès per aquest col·lectiu en temes ambientals.</p>

CONCLUSIONS :

- Els objectius estan adreçats a la població en general i els específics a les dones.
- Les accions desenvolupades estan relacionades amb els objectius específics.
- Segons resultats quantitius les dones estan més sensibilitzades i hi ha una prova clara i evident que el col·lectiu femení mostra més interès que el masculí en temes mediambientals segons s'ha pogut comprovar per l'assistència de les dones als diferents tallers i per que són elles les que acaben tenint el contacte directe amb tot el procés de reciclatge domèstic per exemple.
- El Consell de la Dona ha aprovat totes les campanyes que s'han portat a terme amb Medi Ambient.
- S'haurien de revisar els objectius amb la intenció d'incrementar-los cara al proper pla transversal.

TREBALL

<p style="text-align: center;">OBJECTIUS generals</p>	<p style="text-align: center;">OBJECTIUS específics</p>	<p style="text-align: center;">ACCIONS Desenvolupades</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conèixer la situació laboral de la dona al municipi. ▪ Afavorir la formació i integració de les dones especialment a aquelles amb més dificultats per incorporar-se al mercat laboral. ▪ Garantir el principi d'igualtat a l'àmbit laboral municipal. 	<p>1.- Realitzar cursos de formació professional adequada a les necessitats i adreçada a dones amb més dificultats per incorporar-se al mercat laboral. (Dones + de 40 anys i amb càrregues familiars, dones immigrants , sense formació, etc.).</p> <p>2.- Realitzar el seguiment dels plans de treball municipals per tal de vetllar per la presència de dones. Contractar dones en proporció a l'índex d'atur de la localitat, com a mínim , quan es facin contractacions o plans d'ocupació que depenguin de l'Ajuntament .</p> <p>3.- Instar a les empreses que treballen per l'administració municipal que contractin dones per llocs de treball tradicionalment masculins: jardineros, escombriaires , caps de personal, auditories, personal tècnic..., etc.</p>	<p>1.- Des del CIRD i el Departament de Treball es facilita la formació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Curs de Potenciació de les Habilitats personals i Socials per les dones. - Servei d'assessorament jurídic i laboral. - Curs de tècniques de comunicació oral - Curs d'iniciació a la informàtica, d'ortografia castellana A Per a facilitar l'assistència de les dones a aquestes formacions s'ofereixen serveis de proximitat com guarderies pels infants o abonaments de transport a les assistents. <p>2.- i 3.- A més del servei ofert emmarcat en el Protocol d'Actuació i Circuit d'Intervenció en casos de violència de gènere. Març 2007.; el CIRD revisa i proposa accions en els Plans d'ocupació i el Pla d'acció de l'Ajuntament de Cornellà.</p>

	<p>4.- Proposar a les empreses que portin a terme Plans d'acció positiva entre les seves treballadores. Donar suport tècnic per elaborar-los i oferir a canvi fer la publicitat d'empresa model del municipi.</p>	<p>4.- El projecte està en marxa tot i que de forma paulatina sobretot en el que fa les empreses privades. De cara a les institucions públics el CIRD considera que cal un treball amb l'administració de Cornellà perquè inclogui en els seus usos-models-fets polítiques d'igualtat de sexe. És veu amb urgència que cal l'elaboració d'un Pla d'Igualtat de cara la plantilla.</p>
--	--	--

CONCLUSIONS :

- L'objectiu de conèixer la situació laboral de les dones al municipi té una evolució constant. Els cursos realitzats des del CIRD i el Departament de Treball per a aconseguir aquest objectiu han anat evolucionant i adaptant-se a les dones dels municipis per a millorar la seva situació laboral. Això es valora de molt positiu.
- Per a afavorir la formació i integració de les dones al món laboral, el CIRD revisa i proposa accions en els Plans d'ocupació i el Pla d'acció de l'Ajuntament de Cornellà.
- Per a facilitar l'assistència de les dones les formacions realitzades pel CIRD, s'ofereixen serveis de proximitat com guarderies pels infants.
- Es fan accions constantment des d'aquest àmbit i es treballa en un alt nivell de transversalitat, com queda previst en el pla transversal segons les necessitats detectades alhora de treballar en temes de gènere.
- L'àmbit ofereix moltes possibilitats de treball i incidència.

PARTICIPACIÓ I SUPORT A LES ASSOCIACIONS DE DONES

OBJECTIUS generals	OBJECTIUS específics	ACCIONS Desenvolupades
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar la participació i dinamisme del Consell Municipal de la Dona. ▪ Fomentar l'associacionisme dels grups de dones i recolzar i donar suport a les associacions de dones de la ciutat. ▪ Fomentar el CIRD com espai de participació de les dones ▪ Potenciar la participació de la dona a la vida social i política de la ciutat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Continuar treballant perquè el Consell Municipal de la Dona sigui un espai de trobada i participació de totes les entitats de dones que treballen per la igualtat d'oportunitats. 2.- Assessorar i donar suport tècnic i logístic a les associacions de dones. 3.- Realitzar des del CIRD programes i campanyes per incrementar la participació de les dones. 4.- Realitzar jornades o fires específiques per donar a conèixer les associacions de dones. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- EL dinamisme del Consell de la Dona de Cornellà és el resultat i la prova és les reunions mensuals que es fan, on s'aborden diferents temes i informacions recollides en un acte que signa i llegeix Alcaldia. 2.- Serveis tècnics a l'Ajuntament, al CIRD o al Consell de la Dona de Cornellà. 3.- Tertúlies "la tarda de la Dona, Grup Noies amb Futur, Grup Nova Dona, Grup Espai Dona, Consell de la Dona de Cornellà, .- Curs de Potenciació de les Habilitats personals i Socials per les dones, Servei d'assessorament i informació, curs de tècniques de comunicació oral, l'espai dona el 2007.. 4.- Ininterrompudament les activitats del 8 de Març i del 25 de Novembre.

	<p>5.- Facilitar locals de reunió.</p> <p>6.- Potenciar la col·laboració de les dones del Consell Municipal de la Dona de l'Ajuntament.</p>	<p>5.- CIRD, entre altres llocs possibles a la ciutat ofereix les seves infraestructures a les ciutadanes de Cornellà.</p> <p>6.- Es facilita a les entitats i associacions de Cornellà a que participin al Consell de les Dones, malgrat la seva entrada sigui relativament restringida.</p>
--	---	---

CONCLUSIONS :

- Cal destacar la feina del CIRD i l'experiència adquirida a través de les accions portades a terme.
- Cal destacar el dinamisme del Consell Municipal de la Dona valorant totes les accions que promou.
- És important el suport i la participació de les associacions de dones i per això des del CIRD s'ofereixen espais de formació, trobada i debat per donar veu a més i més dones cada dia.

SERVEIS SOCIALS

OBJECTIUS generals	OBJECTIUS específics	ACCIONS Desenvolupades
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prevenir la progressiva feminització de la pobresa. ▪ Promoure la corresponsabilitat de les tasques familiars. ▪ Promoure la inserció sociolaboral de les dones que es troben en situacions més desfavorables. ▪ Promoure els serveis d'atenció domiciliària per a la gent gran que viu sola, o per a persones amb dependència . ▪ Promoure, des del treball 	<p>1.- Prioritzar en els criteris d'ajuts econòmics el col·lectiu de les dones en situació de risc: els nuclis monoparentals, amb càrregues familiars, situació de maltractaments, etc.</p> <p>2.- Prioritzar els ajuts econòmics per a la gent gran que visqui sola (normalment són dones) que els hi permeti mantenir la seva autonomia.</p> <p>3.- Fer del Consell Municipal de Serveis Socials i del Consell Municipal de Gent Gran (donada la seva àmplia representació política i social) un instrument de pressió que promogui modificacions legislatives per a l'adequació del règim jurídic de les pensions de viduïtat i orfanat a les necessitats reals d'aquests col·lectius.</p> <p>3.- Desenvolupar tallers sobre el repartiment equitatiu de les responsabilitats familiars per</p>	<p>1.- <i>No s'han tingut oportunitat d'avaluar aquests punts.</i></p> <p>2.- <i>No s'han tingut oportunitat d'avaluar aquests punts.</i></p> <p>3.- <i>No s'han tingut oportunitat d'avaluar aquests punts.</i></p> <p>3.- La figura de l'<i>educador</i> com a suport per el col·lectiu de mares i pares entre altres continua tenint vigència i donant suport.</p>

<p>socioeducatiu realitzat en els diversos programes desenvolupats pels equips d'atenció primària, la igualtat d'oportunitats per a les dones.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Incidir en la perspectiva social a tot el treball municipal que s'està realitzant amb dones maltractades. ▪ Informar des dels altres departaments que tenen accés a les dones els serveis socials existents. ▪ Informar a la població en diferents idiomes, tenint en compte la població nouvinguda, sobre els programes i recursos que existeixen. 	<p>als pares i les mares .</p> <p>4.- Donar suport a les entitats que treballen l' inserció sociolaboral de dones de difícil incorporació al mercat de treball.</p> <p>5.- Col·laborar en programes i projectes d'inserció laboral adreçats a les dones.</p> <p>6.- Incorporar els objectius dels projectes, els objectius de igualtat de gènere, sobretot amb el treball amb els infants i adolescents.</p> <p>7.- Prevenir la violència de gènere en parelles joves.</p> <p>8.- Acompanyament, assessorament i suport social a les dones per part dels professionals dels Serveis Socials en el circuit establert en els casos de maltractaments.</p> <p>9.- Potenciar aquelles accions destinades a prevenir i protegir les dones respecte als maltractaments psicològics.</p> <p>10.- Donar a conèixer als tècnics d'altres departaments els recursos que oferim des de Serveis Socials.</p>	<p>4.- S'ha col·laborat amb el Departament de Treball per a projectes específics de serveis socials.</p> <p>5.- Hi ha el compromís d'incorporar i usar la perspectiva de gènere en qualsevol cas/objectiu/fet o projecte.</p> <p>6.- Grup de Noies amb Futur, o els Tallers realitzats amb els IES, xerrades i difusió als centres educatius.</p> <p>7.- Protocol d'Actuació i Circuit d'Intervenció en casos de violència de gènere. Març 2007.</p> <p>8.- Potenciació de les habilitats personals i socials per a dones és un dels objectius del CIRD amb el qual es treballa conjuntament en aquest àmbit. Es remarca l'estudi realitzat des del CIRD amb diverses col·laboracions especials sobre el maltractament psicològic i com pervenir i millorar l'atenció de les víctimes.</p>
--	---	---

CONCLUSIONS :

- Des de l'àrea de serveis socials sempre hi ha hagut coordinació i treball transversal amb el CIRD.
- Es troben a faltar dades específiques referides als ajuts econòmics ha esta complicat d'avaluar degut a que no s'han obtingut dades específiques.
- És molt important que hi hagi el compromís d'incorporar i usar la perspectiva de gènere en qualsevol cas/objectiu/fet o projecte. Però caldria preveure alguna mesura de control a nivell intern de l'àrea.
- Cal remarcar l'estudi realitzat des del CIRD amb diverses col·laboracions especials sobre el maltractament psicològic i com pervenir i millorar l'atenció de les víctimes. Aquest estudi és pioner en l'estat espanyol.
- Totes les accions que s'han portat a terme han estat debatudes i consultades al Consell de la Dona on també hi ha la Regidora de Serveis Socials.
- Destacar la coordinació entre el CIRD i el Departament d'Acció Social i ciutadania de la Generalitat de Catalunya per els temes de violència masclista.

SALUT

OBJECTIUS generals	OBJECTIUS específics	ACCIONS Desenvolupades
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promocionar i fer un seguiment de la salut de les dones en diferents etapes de la seva vida i en aquells aspectes de major risc de salut per a elles. ▪ Promoure el desenvolupament de programes de salut específics per les dones en la seva joventut i adolescència. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Realitzar tallers sobre educació sexual (prevenció de la sida, embarassos no desitjats, malalties de transmissió sexual, etc.) especialment per dones joves i adolescents, realitzant-se dins els Instituts. 2.- Realitzar tallers sobre l'educació sobre els estils de vida saludables i la importància de les revisions ginecològiques periòdiques en les dones adultes. 3.- Realitzar conferències i xerrades sobre diferents fenòmens i problemàtiques de salut que tenen una major incidència en les dones: trastorn alimentari , prevenció del tabaquisme, etc. 4.- Potenciar la coordinació de l'àrea d'atenció a la dona de l'ICS i el CIRD. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Tallers de Sexualitat i Formació tant al CIRD com en els Instituts d'Educació Secundària de Cornellà. 2. i 3.- S'han realitzat constantment xerrades, conferències, cursos, tallers, tertúlies relacionats amb la sexualitat i el gènere. A més s'han fet col·laboracions específiques amb el Departament de Salut. 4.- des del Protocol d'actuació i Circuit d'Intervenció.

	<p>5.- Seguiment de l'enquesta de salut de la població de Cornellà per l'Institut Català d'Oncologia, en el que permet extrapolar els resultats i planificar programes de salut per a les dones.</p> <p>6.- Destacar l'estudi comunitari sobre la relació entre la realització del treball de neteja que realitzen les dones dins de casa i en empreses de neteja i l'aparició de l'asma per l'exposició als productes de neteja.</p>	<p>5.- i 6.- <i>No s'han tingut oportunitat d'avaluar aquests punts.</i></p>
--	---	--

CONCLUSIONS :

- Les dades obtingudes des de l'àrea de Salut no han estat les suficients per a l'elaboració d'una avaluació més amplia.
- Hi ha coordinació amb l'àrea de Salut i també amb el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya ('ESTUDI ha realitzat sobre el maltractament psicològic a les víctimes de violència).
- Des de l'àrea de Salut es valora el treball transversal amb el CIRD.
- Remarcar l'impuls que el Consell de la Dona, ha donat a totes les accions desenvolupades conjuntament i ha fet el seguiment directe de l'estudi esmentat.

COOPERACIÓ

<p style="text-align: center;">OBJECTIUS generals</p>	<p style="text-align: center;">OBJECTIUS específics</p>	<p style="text-align: center;">ACCIONS Desenvolupades</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Impulsar la col·laboració entre municipis de la Comunitat Autònoma i a nivell estatal que portin a terme programes d'igualtat en els seves Corporacions Locals. ▪ Fomentar la cooperació entre dones de diferents països, principalment aquells a on les dones es troben en situacions de dificultat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Realitzar intercanvis d'experiències entre altres municipis de la Comunitat Autònoma i l'Estat que treballin temes relacionats amb la dona. 2.- Desenvolupar programes de cooperació i intercanvi d'experiències amb dones professionals de diferents països. 3.- Col·laborar amb ONG que realitzin programes de cooperació per afavorir la situació de les dones. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Participació en diferents Jornades explicant l'experiència de Cornellà. 2 i 3.- Col·laboració amb l'entitat Barcelona Acció Solidària donant suport a projectes de cooperació amb dones de Senegal o dones de Cuba.

CONCLUSIONS :

- En aquesta àrea s'han treballat iniciatives a nivell local de comarques, a nivell estatal ... i a nivell internacional s'han establert vincles. S'han establert relacions diverses i concretes per a treballar determinats temes. La xarxa de vincles és creixent dia a dia.
- Les relacions com a CCAA no han estat rellevants, Cornellà com a municipi es relaciona amb altres municipis i amb el govern de la Generalitat directament. De l'estat central no sorgeixen les mateixes possibilitats de treballar.
- Cal remarcar que el treball addicional que comporta rebre o fer visites es valora positivament.
- El Consell de la Dona, ha estat la plataforma on s'han explicat i debatut tots aquests projectes.

VIOLÈNCIA de GÈNERE

OBJECTIUS generals	OBJECTIUS específics	ACCIONS Desenvolupades
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prevenir totes les formes de violència vers la dona. ▪ Potenciar i millorar l'atenció i l'assistència a les dones víctimes de violència. ▪ Sensibilitzar a la població sobre aquesta problemàtica. ▪ Adoptar totes les mesures institucionals per combatre la violència de gènere. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Realitzar tallers sobre prevenció de violència a les escoles i IES. 2.- Continuar formant als professionals que treballen en aquest àmbit. (Personal municipal, policia, personal sanitari, etc.). 3.- Continuar treballant de forma coordinada amb la xarxa de serveis específics i les institucions implicats en el tema (Potenciar el Protocol i Circuit d'Intervenció en casos de maltractaments signat per totes les institucions implicades). 4.- Continuar treballant amb la comissió interdisciplinar sobre maltractament psicològic per tal de investigar quines vies serien necessàries per demostrar aquest tipus de violència. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Tallers de prevenció en tots els centres d'ensenyament a la ciutat. 2.- es treballa tant en el marc del Protocol d'Actuació i Circuit d'Intervenció, com des del servei d'assessorament i informació. L'any 2008 s'ha realitzat com a novetat, un curs de formació del personal sanitari. 3.- Les comissions creades pel Protocol d'Actuació i Circuit d'Intervenció es reuneixen periòdicament i treballen continuadament tal i com queda previst en els seus "estatuts". 4.- Queda establert en el Protocol d'Actuació el Circuit d'Intervenció en casos de violència de gènere (Març 2007) i es coordina amb el Servei d'Assessorament i Informació del CIRD.

	<p>5.- Potenciar els serveis d'atenció específica a les dones víctimes de violència, dotant-les de personal específic i recursos.</p> <p>6.- Impulsar cursos de formació ocupacional per les dones per poder integrar-se amb dignitat al món laboral.</p> <p>7.- Informar i assessorar a les dones sobre els seus drets i els recursos dels que disposen.</p> <p>8.- Realitzar campanyes de sensibilització a la població. Fomentar la participació de l'Acte contra la violència a les dones del dia 25 de novembre.</p>	<p>5.- A més del que ofereix el Protocol d'Actuació i Circuit d'Intervenció i Servei d'Assessorament i Informació. Del 2004 al 2008 s'ha implantat la figura de <i>treballadora social</i> al CIRD de Cornellà.</p> <p>6.- El CIRD i el Protocol d'Actuació i Circuit d'Intervenció i Servei d'Assessorament i Informació.</p> <p>7.- Des de l'Ajuntament, el CIRD, el Consell de la Dona, totes les institucions que participen en el Protocol d'Actuació i Circuit d'Intervenció i el Servei d'Assessorament i Informació o la figura del treballador social, realitza una tasca de sensibilització.</p>
--	---	---

CONCLUSIONS :

- Destacar la quantitat de tallers realitzats als centres d'ensenyament (IES) sobre prevenció en matèria de violència masclista i l'alt grau de participació.
- Cal esmentar la importància i el treball transversal que es fa des del Protocol d'Actuació i Circuit d'Intervenció que permet un treball constant.
- Del 2004 al 2008 s'ha implantat la figura de *treballadora social* a Cornellà, una nova figura a la ciutat que encaixa amb els objectius marcats en aquest àmbit d'aproximació a la ciutadania i millora de l'atenció a les ciutadanes afectades.
- Des d'aquest àmbit s'aprofiten les iniciatives que promou la Generalitat en temes de violència per millorar el serveis.
- L'objectiu final és conscienciar a la població sobre la violència per tant el treball des d'aquest àmbit és fonamental.
- El Consell Municipal de la Dona de Cornellà des de la seva constitució, ha prioritzat totes les accions encaminades a lluitar contra la violència de gènere.

IMMIGRACIÓ

OBJECTIUS generals	OBJECTIUS específics	ACCIONS Desenvolupades
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Apropar i donar a conèixer el CIRD a les dones immigrants.	<p>1.- Obrir canals de participació per a les dones immigrants.</p>	<p>1.- S'ha realitzat formació a dones del Magrib: cursos d'informàtica i noves tecnologies.</p> <p>En el programa específic per a dones emigrants una de les accions realitzades és un taller de salut dirigit a les dones d'Amèrica Llatina.</p> <p>També s'ha donat suport i col·laboració amb l'entitat Gent i Futur per al seu projecte de formació amb dones magrebines.</p>

CONCLUSIONS :

- Tant el CIRD com el Protocol d'Actuació i Circuit d'Intervenció o el Servei d'Assessorament i Informació acullen totes les dones i es presta el mateix servei i s'ofereix els mateixos recursos. D'aquesta manera les dones emigrades gaudeixen dels mateixos mecanismes que qualsevol altra de Cornellà.
- S'ha detectat un augment de l'ús dels serveis dirigits a les dones immigrades.
- Cal destacar també que s'ha pogut adaptar l'oferta d'accions a les demandes específiques del col·lectiu de dones immigrat.
- Les activitats són variades i específiques al col·lectiu de dones immigrades.
- El Consell de la Dona de Cornellà ha acollit totes les propostes dirigides a dones immigrades i algunes entitats hi ha treballat especialment.

CONCLUSIONS AVALUACIÓ PLA TRANSVERSAL D'IGUALTAT 2004-2008

- L'avaluació del Pla Transversal en general és molt positiva; en aquests 4 anys s'ha notat substancialment un augment en les activitats realitzades, tant en el nombre de persones que han assistit en les diverses accions com en numero d'activitats i accions desenvolupades.
- Els objectius generals del Pla Transversal són ambiciosos i ha de considerar-se aquest Pla de 4 anys com el primer pas per assolir-los.
- Es valora positivament el grau i la capacitat de moviment i d'organització des del CIRD, com el paper i incidència fonamental del Consell Municipal de la Dona.
- Remarcar la importància i el pes que estan tenint tots els temes de gènere en el municipi. La seva influència s'està incrementant i adquirint prestigi.
- El Pla Transversal ha permès introduir la transversalitat en la cultura de gestió en el municipi de Cornellà; es treballa per continuar incorporar la perspectiva de gènere en tots els àmbits de l'Ajuntament ja que és un dels objectius principals del Pla.
- Des de tots els àmbits i accions realitzades s'ha fet difusió del Pla Transversal, del projecte del CIRD i s'ha fet èmfasi en la sensibilització en els temes diversos que afecten les dones.
- Destaca la innovació que suposen moltes de les accions desenvolupades durant aquest temps. Atenent les necessitats de les dones al municipi s'han realitzat propostes capdavanteres a nivell de la gestió municipal. Accions pioneres com son el Protocol d'actuació i Circuit d'intervenció, l'estudi portat a terme per detectar la violència psicològica, l'organització de la Primera Universitat de les dones amb l'edició del llibre sobre els seus continguts a més d'altres llibres que donen visibilitat a les dones, etc., Són accions que poden ser proposades com a model de Bones Pràctiques per a altres municipis.
- El treball en xarxa i coordinació ja sigui intern del municipi (relacions entre els diferents àmbits de l'ajuntament amb el CIRD o el Consell Municipal de la Dona), com a nivell supramunicipal amb el Consell Comarcal, la Diputació de Barcelona, l'Institut Català de la Dona i altres àrees de la Generalitat de Catalunya i/o a nivell estatal i/o internacional és molt important ja que permet l'ampliació de coneixements, maneres de fer i pràctiques diverses per a millorar i créixer.
- En el pressupost assignat per a dur a terme les accions marcades es detecta que l'administració reconeix i valora la feina del CIRD des del punt de vista pressupostari.
- El Pla Transversal preveia un seguiment i una avaluació constant realitzada durant els 4 anys. Però des de bon inici no es va establir uns paràmetres concrets d'avaluació. Els pocs indicadors previstos han dificultat el feedback de valoració final.

PLA TRANSVERSAL DE POLÍTQUES D'IGUALTAT
2010-2015

PROPOSTES PER A LA REALITZACIÓ D'UN NOU PLA

PUNTS FEBLES	PUNTS FORTS
Cal incidir en els aspectes de difusió a nivell de xerrades a altres municipis o aforaments interessats per la gestió municipal en perspectiva de gènere.	El treball transversal va introduint-se en la cultura de la gestió municipal. En aquests moments no hi ha cap àrea que no treballi en coordinació amb el CIRDA.
Cal incidir en la realització del Pla d'igualtat de l'ajuntament de Cornellà.	El paper i la incidència del Consell Municipal de la Dona és fonamental i dona impuls a totes les accions proposades.
Es necessari plantejar els objectius dels diferents projectes tenint en compte que seran avaluats. Per tant cal pensar en un esquema unificat respecte als criteris d'avaluació.	Moltes de les accions i objectius són capdavanters a nivell de la gestió municipal i també de la gestió en les necessitats de les dones del municipi. Campanyes ciutadanes contra la violència de gènere, campanyes contra les joguines no sexistes.
Cal fomentar el treball més en xarxa entre les entitats ciutadanes de Cornellà.	Treball en xarxa molt important per l'ampliació de coneixements i maneres de fer i afrontar els problemes, per a créixer i millorar..
Cal incidir en algunes àrees municipals on la perspectiva de gènere encara no està del tot assumida. Per exemple esports, treball. Aquest punt no treu que les àrees portin a terme una col·laboració intensa amb el CIRDA.	Ens els àmbits de salut i servis socials el treball en xarxa i transversal creix dia a dia. Cultura, treball, benestar social, immigració, salut, violència de gènere Presentació del web del Consell com a espai de difusió a la xarxa mediàtica.
Es proposa formació per la plantilla municipal per tal de poder sensibilitzar-la en aquells aspectes que tenen a veure amb el gènere i la gestió municipal.	Accions pioneres com son el Protocol d'actuació i Circuit d'intervenció, l'adquisició d'un pis d'acollida, l'estudi portat a terme per detectar la violència psicològica, L'organització de la Primera Universitat de les dones, l'edició de llibres que donen visibilitat a les dones.
Cal insistir en portar accions que arribin a les persones joves noies, i nois, dones i homes.	Compromís de la màxima autoritat de l'ajuntament (l'alcalde) en les accions i la política que es promou des del CIRDA.
Malgrat hi ha una bona coordinació, no s'han pogut obtenir algunes dades de les àrees de Serveis Social i Salut, el que denota que les eines per obtenir els indicadors han de ser revisades.	Accions que poden ser proposades com model de Bones pràctiques per altres municipis de la comarca.
En general cal la millora de la recollida sistemàtica de les dades i de les accions de cada àrea.	Incidència del pressupost en les accions que es porten a terme Es detecta que l'administració reconeix i valora la feina del CIRDA des del punt de vista pressupostari.

ACTUACIONS I PROPOSTES

- El Pla Transversal preveia una feina de 4 anys però els objectius són per a realitzar a llarg termini. Cal seguir treballant des de la transversalitat i la perspectiva de gènere a Cornellà perquè els resultats són positius i la millora es percep. És molt important continuar incidint.
- L'elaboració i realització del Pla d'Igualtat d'Oportunitats a l'Ajuntament de Cornellà és necessari ja que permetrà continuar treballant els aspectes que preveu aquest Pla Transversal de Polítiques d'Igualtat.
- Plantejar els objectius dels diferents projectes tenint en compte que seran avaluats. Per tant, establir clarament uns indicadors d'avaluació i cenyir-se a aquests en el moment d'avaluació d'accions concretes i específiques de cada àrea. Cal repensar un esquema unificat per els criteris d'avaluació.
- Incidir en la difusió del projectes ja que és una bona iniciativa i un model que pot ser un referent per la gestió municipal en perspectiva de gènere.
- Incidir en algunes àrees municipals on la perspectiva de gènere encara no està del tot assumida, treballar amb aquestes per sensibilitzar-les especialment.
- Realitzar una Guia de Recursos Municipals generals tal i com preveia el Pla 2004-2008.
- Potenciar la revisió del llenguatge sexista dins de l'administració municipal i preveure garanties de compliment de l'ús correcte del llenguatge.
- Formació per la plantilla municipal per sensibilitzar-la en aquells aspectes que tenen a veure amb el gènere i la gestió municipal.

MARC NORMATIU

Aquest Pla Transversal de Polítiques d'Igualtat s'emmarca legalment en els diferents nivells institucionals que fonamenten la implementació de les polítiques d'igualtat.

El marc normatiu en l'àmbit nacional

Constitució Espanyola 1978

La Constitució espanyola recull com a drets i llibertats fonamentals vinculats al desenvolupament de la igualtat de gènere els següents:

En el títol I, capítol II, l'article 14:

Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

En el títol I preliminar, l'article 9.2:

Correspon als poders públics de promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives...

Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica:

La Llei regula mesures de protecció per a les dones que pateixen agressions per part de la seva parella, i en general, per a les víctimes de violència en l'àmbit familiar.

Llei Orgànica 1/2004 de mesures de protecció integral contra la violència de gènere:

La violència de gènere és enfocada per aquesta llei orgànica d'una manera integral i multidisciplinària. Es comença pel procés de socialització i educació per prevenir la seva aparició i educar les noves generacions en els valors de llibertat i igualtat entre ambdós sexes, però també emfatitza la protecció de les víctimes i reconeix nous drets, introdueix importants reformes en l'ordre civil i penal i crea els jutjats de Violència sobre la Dona. L'àmbit de la Llei inclou tant els aspectes preventius, educatius, socials, assistencials i d'atenció posterior a les víctimes, com la normativa civil que incideix en l'àmbit familiar o de convivència (on principalment es produeixen les agressions) i la resposta penal davant d'aquests delictes.

Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes:

Sorgeix fruit de la necessitat d'establir accions normatives dirigides a combatre totes les formes de discriminació, directe i indirecte, per raó de sexe i a potenciar la igualtat real entre dones i homes. Les novetats d'aquesta llei són que reconeix que la igualtat formal no és suficient, l'accent en la prevenció de conductes discriminatòries i en fer polítiques actives per garantir el principi d'igualtat.

El marc normatiu en l'àmbit autonòmic

Llei Orgànica 6/2006 de Reforma de l'Estatut d'Autonomia

El nou Estatut regula els drets civils i socials, entre els quals els drets de les dones correspon a l'**article 19**.

Títol I. Drets, deures i principis rectors. Capítol I. Drets i Deures en l'àmbit civil i social.

Article 13. Drets de les Dones.

19.1 Totes les dones tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i de tota mena de discriminació.

19.2 Les dones tenen dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats.

D'acord amb l'**article 41** de l'Estatut, situat dins l'apartat de "principis", reconeix que els poders públics han de garantir **la incorporació de la perspectiva de gènere**.

L'Estatut també incorpora **la paritat** en al composició i regim electoral del Parlament (article 56).

Són electors i elegibles els ciutadans de Catalunya que estan en ple ús de llurs drets civils i polítics, d'acord amb la legislació electoral. La llei electoral de Catalunya ha d'establir criteris de paritat entre dones i homes per a l'elaboració de les llistes.

Llei 5/2008 de 24 d'abril del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

Aquesta Llei recull les actuacions que els poders públics catalans han de dur a terme contra la violència masclista i la xarxa de serveis d'atenció i recuperació que garanteixin una intervenció integral contra totes les formes d'aquesta violència. A nivell conceptual, ha posat al centre les dones com a subjectes de dret i la consideració que la violència masclista com una greu vulneració dels seus drets humans i llibertats fonamentals, i reconeix la importància dels aspectes preventius i subratlla les mesures de sensibilització, prevenció i detecció precoç com a principis fonamentals en la seva eradicació.

A nivell competencial correspon als municipis programar, prestar i gestionar els Serveis d'informació i Atenció a les dones i efectuar la derivació als diferents serveis en els termes previstos en aquesta Llei.

El marc normatiu en l'àmbit local

Les competències de les administracions públiques locals s'estableixen en la **Llei 7/1985 de Bases de Règim Local** en dos articles bàsics que delimiten la capacitat d'actuació dels ajuntaments.

Article 25: “El municipi, per a gestió dels seus interessos en l'àmbit de les seves competències, pot promoure tota classe d'activitats i prestar tots els serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i aspiracions de la comunitat veïnal”.

Article 28: “Els municipis poden realitzar activitats complementaries de les pròpies o altres administracions públiques i, en particular, les relatives a l'educació, la cultura, la promoció de la dona, l'habitatge, la sanitat i la protecció del medi ambient”.

La carta Europea d'Autonomia Local reconeix aquesta nova posició dels governs locals (article 4.3) a través del principi de subsidiarietat: “l'exercici de les responsabilitats públiques, de manera general, ha d'incumbir preferentment a les autoritats més properes a la ciutadania” Així, estableix que els governs locals tenen el dret i la capacitat efectiva per ordenar i gestionar tots aquells assumptes públics que incumbeixen directament a la seva comunitat, amb l'objectiu de dispensar uns serveis de qualitat i beneficiar la ciutadania.

No obstant, si que cal tenir en compte que existeix una normativa a nivell internacional, nacional i autonòmica que té una incidència en les competències dels ens locals, bàsicament pel principi de subsidiarietat i d'eficàcia i descentralització administrativa que caracteritza l'organització política del nostre territori.

METODOLOGIA I TEMPORALITZACIÓ

Per desenvolupar aquest Pla Transversal de Polítiques d'Igualtat 2010-2015, tant des de la fase d'inici amb l'avaluació del pla anterior com en la revisió i elaboració del nou, s'ha comptat amb les regidories i personal tècnic de cadascuna de les àrees i àmbits d'actuació municipal.

Emília Briones, Regidora de Polítiques d'Igualtat i Integració i Judith Ibáñez, Comissionada en Polítiques d'Igualtat han mantinguts les reunions de coordinació i elaboració amb:

Antonio Martínez Flor.	Tinent d'Alcalde d'Acció Territorial i Habitatge.
Rocio Garcia.	Tinenta d'Alcalde Polítiques de Ciutadania.
Jordi Perayre.	Tinent d'Alcalde de Polítiques d'Espais Públics
Montserrat Pérez	Tinenta d'Alcalde d'Administració i Política Interior
Manuel Ceballos.	Regidor de Presidència (Formació Ocupacionals, Turisme, Acord Social i Pla d'Organització administrativa)
José Manuel Parrado	Regidor d'Acció Comunitària i Esports
M ^a José Pardo	Regidora d'Acció Social i Salut Pública
Francesc Molina	Regidor de Medi Ambient i Sostenibilitat.

L'Àrea de Polítiques d'Igualtat juntament amb el Consell Municipal de la Dona va constituir un una comissió de treball al llarg de tot el procés per l'elaboració d'aquest Pla. Aquesta comissió ha estat formada per les delegades del Consell de la Dona:

Emília Briones.	Regidora de Polítiques d'Igualtat i Integració.
Judith Ibáñez.	Comissionada en Polítiques d'Igualtat i Vice presidenta del Consell Municipal de la Dona.
Iolanda Llambrich.	Regidora i portaveu d'Esquerra Republicana de Catalunya.
Isabel Espinosa.	Regidora i portaveu del Partit Popular.
Maria Roca.	Delegada per Convergència i Unió.
Carme Romero	Delegada Iniciativa Catalunya Verds-EPM
Matilde Gómez.	Presidenta Associació de Dones Gent i Futur.
Encarna Fernández	Delegada de la secretaria d'igualtat de CC.OO.
Montserrat Gironés.	Delegada de l'Associació de Veïns Riera.
Marta Perpinyà.	Delegada Creu Roja a Cornellà.
Amparo Centeno	Delegada PSC Cornellà.
Aurora Rosa	Representant PSC Cornellà
Núria Jiménez.	Tècnica Àrea Igualtat.

FASE INICIAL: AVALUACIÓ	DATES
Constitució d'una comissió de treball. Revisió per part del CIRD i el Consell Municipal de les accions dutes a termes Revisió per els responsables de cada àmbit de les accions dutes a terme	Gener –Febrer 2009
Avaluació per part dels i les responsables polítics dels diferents àmbits	Març 2009.
Avaluació tècnica amb totes les àrees municipals implicades en el Pla.	Abril 2009 Juny 2009
Redacció i conclusions de l'avaluació	
Presentació Avaluació	Octubre 2009
FASE DISSENY	
Formació d'una comissió del Consell Municipal de la Dona. Redacció de propostes del nou Pla per part de la comissió del Consell.	Abril-Juny 2009
Redacció de les propostes a treballar per part de les diferents àrees municipals.	Setembre-Desembre 2009
FASE IMPLEMENTACIÓ	
Presentació avantprojecte del Pla a les diferents regidories. Revisió del continguts Aprovació per part de les àrees del nou projecte del Pla	Gener 2010
Aprovació al Ple	Març 2010.

PRINCIPIS BÀSICS D'ACTUACIÓ

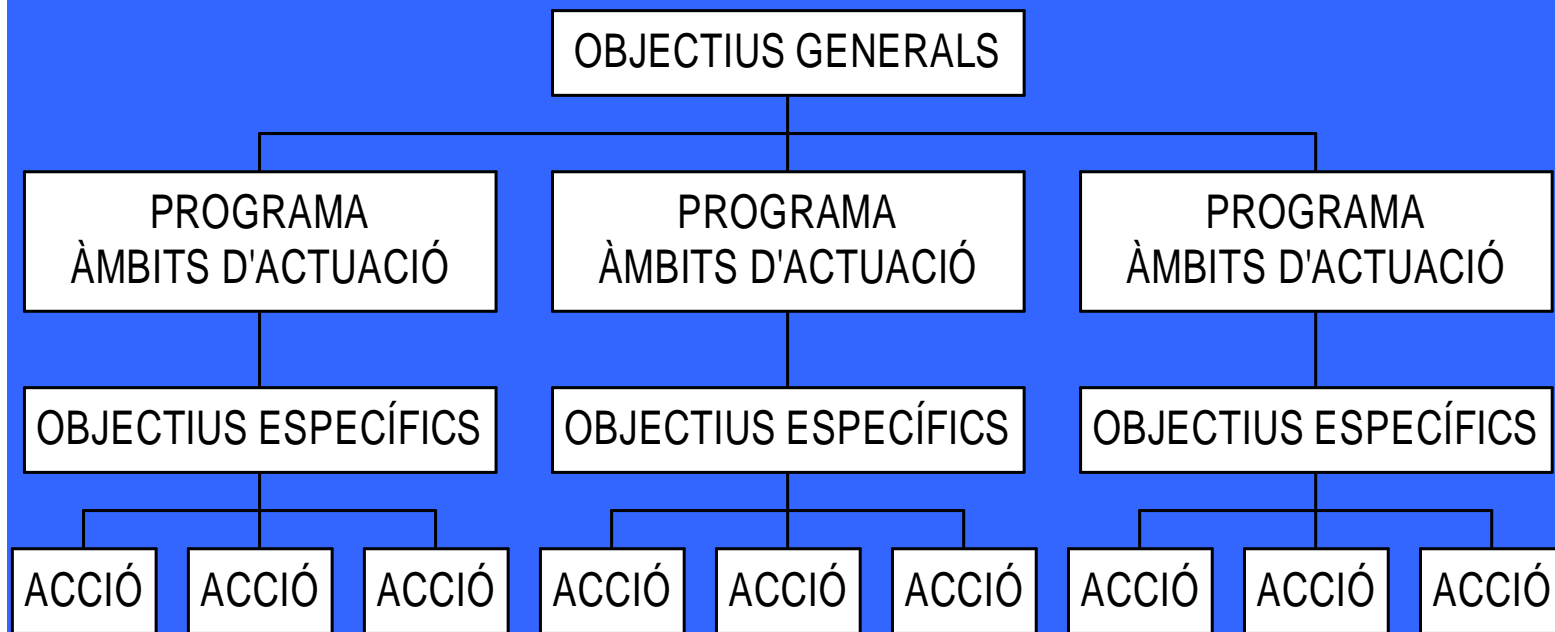
Transversalitat de la Perspectiva de Gènere

La introducció transversal de la perspectiva de gènere (*gender mainstreaming*) en les polítiques locals suposa la revisió de totes les actuacions municipals i la manera de portar-les a terme d'acord amb les diferents situacions i les necessitats de dones i homes.

Treballar amb el principi de *transversalitat*, vol dir tenir en compte:

- **La Integració.** Les polítiques i actuacions de les diferents àrees municipals han de respondre a una línia d'actuació comuna. Les actuacions aïllades i puntuals acaben fent la sensació de confusió i descoordinació.
- **La Prevenció.** Resulta cabdal donar pes a les iniciatives preventives de les relacions del sexisme, la violència i discriminació vers les dones.
- **La Participació.** És molt important que la ciutadania cooperi amb les actuacions municipals, des dels diversos àmbits d'actuació. L'Ajuntament, per tant, afavoreix els espais de participació i l'associacionisme com a vehicle per promoure les polítiques de gènere.
- **La Innovació.** La pràctica política ha d'estar sempre atenta i receptiva als nous paràmetres o canvis socials que puguin tenir lloc.

PLA TRANSVERSAL D'IGUALTAT 2010-2015

OBJECTIUS GENERALS

- Potenciar la igualtat d'oportunitats i prevenir les situacions de discriminació per raó de sexe a la ciutat de Cornellà de Llobregat.
- Desenvolupar accions per tal de potenciar la igualtat d'oportunitats des de les diferents àrees municipals.
- Afavorir mecanismes de participació perquè les dones tinguin un paper més actiu en els diferents àmbits de la ciutat.
- Facilitar estratègies perquè altres àrees puguin implementar les accions previstes.
- Sensibilitzar i formar als diferents professionals de l'administració sobre una perspectiva de gènere i d'ús d'un llenguatge no sexista.
- Treballar perquè els homes s'incorporin a les polítiques d'igualtat
- Realitzar el Pla d'Igualtat a l'Ajuntament de Cornellà.

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ

Objectius:

- 1.- Continuar fomentant el Centre d'Informació i Recursos per a la Dones perquè continuï sent un espai de referència per totes les dones del municipi.
- 2.- Sensibilitzar sobre la necessitat de crear una societat igualitària.
- 3.- Sensibilitzar a l'opinió pública sobre la necessitat d'eliminar el sexisme als mitjans de comunicació.
- 4.- Potenciar la presència de les dones als mitjans de comunicació local.
- 5.- Potenciar l'eliminació del llenguatge sexista a l'Administració local.
- 6.- Conèixer la situació de la dona a Cornellà i les causes dels processos de desigualtat.

Accions:

- 1.- Realització de xerrades de divulgació del Pla Transversal d'Igualtat.
- 2.- Realització de conferències i xerrades sobre els drets de les dones i tots els temes relacionats amb la igualtat d'oportunitats.
- 3.- Col·laboració en l'elaboració de la guia de recursos municipals amb tots els temes d'interès per a les dones.
- 4.- Continuació de l'espai "Nosaltres les Dones" de Ràdio Cornellà i difusió a la revista de les activitats de les dones de la ciutat així com d'informacions generals sobre la situació de les dones.
- 5.- Continuació del foment de l'Observatori de les Dones als Mitjans de Comunicació.
- 6.- Presentació d'una guia sobre el llenguatge no sexista.
- 7.- Formació en polítiques d'igualtat d'oportunitats i acció positiva al personal de l'Ajuntament.
- 8.- Recolzament en l'elaboració i difusió d'estudis sobre la situació de la dona a Cornellà i les causes dels processos de desigualtat.
- 9.- Disgregació de les dades per sexe a les investigacions que es realitzin a l'àmbit municipal.

Indicadors:

- Quantitatiu: nombre de xerrades, de conferències, de programes portats a terme a la ràdio
- Qualitatiu: Grau d'incidència a la guia de recursos municipals, avaluació de la participació a l'Observatori de les dones. Grau d'incidència de la guia sobre llenguatge no sexista.

EDUCACIÓ I POLÍTIQUES DE FAMÍLIA

Objectius:

- 1.- Fer un seguiment dels centres educatius sobre les mesures previstes a la LOE (Llei general d'Educació, article 126.2) que preveu el nomenament d'una persona al Consell Escolar, responsable de fer el seguiment de les mesures que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones.
- 2.- Contribuir a eradicar els estereotips sexistes als materials didàctics.
- 3.- Vetllar per la utilització del llenguatge no sexista, en tota la documentació dels centres educatius, referent a l'alumnat, professorat i AMPAS .
- 4.- Col·laborar amb les diferents Universitats per a desenvolupar accions que afavoreixin a les dones.
- 5.- Fomentar la prevenció de les actituds sexistes i de violència de gènere a l'adolescència.
- 6.- Implicar al centres educatius, sempre que es consideri oportú, en les diferents activitats del Consell Municipal de la Dona .
- 7.- Promoure la corresponsabilitat, tant en les tasques familiars com a la cura de les persones, a tots els centres educatius de la ciutat.
- 8.- Incorporar l'Àrea d'Educació a les comissions del Protocol d'Actuació i Circuit d'Intervenció en casos de Violència Masclista

Accions:

- 1.- Designació d'una persona del departament d'Educació (Coordinadora de Serveis Educatius) per tal d'estar informats i fer el seguiment de les mesures de foment de la igualtat real i el compliment de la propostes que es faci des del Consell Municipal de la Dona .
- 2.- Oferir propostes de models d'actuació.
- 3.- Lliurament de la guia d'us igualitari del llenguatge a tots els centres d'ensenyament i AMPAS.
- 4.- Realització de formació en matèria d'igualtat al claustres i a les AMPA'S dins del Pla de Formació que elabora els Serveis Educatius de la Generalitat per al centres de Cornellà.
- 5.- Establiment de convenis amb Universitats per promoure la perspectiva d'igualtat.
- 6.- Realització de tallers de formació i sensibilització en matèria de igualtat i sobre prevenció contra la violència masclista a l'alumnat.

Indicadors:

- Valoració per part dels centres educatius de les accions portades a terme. Valoració de la formació portada a terme.
- Valoració de les edicions successives d'universitats portades a terme.
- Nombre de tallers portats a terme i el seu grau d'incidència entre l'alumnat.
- Elaboració d'enquesta d'opinió pel professorat per conèixer la seva opinió en les activitats.

CULTURA I PATRIMONI

Objectius

- 1.- Fomentar la presència i participació de les dones a la vida cultural de la ciutat.
- 2.- Fomentar les iniciatives culturals que realitzin les entitats de dones.
- 3.- Visibilitzar les dones que han fet història.
- 4.- Integrar i fomentar les polítiques de gènere a l'oferta cultural.

Accions:

- 1.- Realització d'una programació d'activitats culturals per a les dones.
- 2.- Vetllar per la presència de dones de l'àmbit cultural a l'oferta municipal.
- 3.- Col·laboració amb les biblioteques municipals per incorporació de llibres de dones i de bibliografia d'interès per a les dones.
- 4.- Col·laboració amb el Pla Ciutat de la Lectura per fomentar la literatura de llibres de dones.
- 5.- Potenciació de la presència femenina en tots els aspectes del Festival de Pallassos: imatge gràfica, lliurament dels Nas d'Or, programació amb pallasses, etc.

Indicadors

- Valoració de les programacions realitzades i grau d'incidència de la perspectiva de gènere.
- Valoració quantitativa per conèixer la quantitat de dones que han participat a l'oferta municipal.
- Valoració de les accions portades a terme i nivell d'incidència del públic usuari.
- Nombre d'abonament de dones a l'auditori

ESPORTS

Objectius

- 1.- Conscienciar a les entitats esportives i AMPAS de la incorporació de la dona a l'esport.
- 2.- Promoure activitats físiques i esportives en dones de totes les edats.
- 3.- Impulsar l'esport per a les nenes a les escoles i l'esport de competició per a dones.
- 4.- Oferir igualtat d'oportunitats a les dones en l'àmbit esportiu.
- 5.- Promoure la realització d'activitats esportives que fomentin la igualtat i la participació igualitària de noies i nois.
- 6.- Visualitzar l'esport femení.

Accions

- 1.- Revisió del catàleg d'oferta esportiva per tal que hi hagi igualtat d'oportunitat en l'àmbit esportiu i així poder fomentar els esports entre les noies, principalment aquells a on estan menys representades.
- 2.- Formació als monitors i monitores d'escoles esportives en temes d'igualtat.
- 3.- Facilitar i aprofitar espais propers ja existents a la ciutat per realitzar activitats esportives al mateix barri de residència.
- 4.- Oferiment d'activitats esportives variades a través dels i les dinamitzadores esportives al programa "Cornellà pel Civisme"
- 5.- Realització d'una jornada de formació i sensibilització sobre dona i esport.
- 6.- Creació d'un premi esportiu femení dins de la Nit de l'Esport.

Indicadors

- Valoració de les accions que s'hagin portat a terme per a fomentar els esports entre les noies.
- Valoració quantitativa de les accions formatives portades a terme.
- Valoració quantitativa de les activitats esportives "Cornellà pel civisme"
- Nombre de dones que participen a la cursa municipal.

ACCIÓ TERRITORIAL I ESPAI PÚBLIC

Objectius

- 1.- Fomentar la participació en la configuració urbana de la ciutat.
- 2.- Afavorir el nom de les dones a la nomenclatura dels carrers quan hi hagi canvis o noves creacions.
3. Fomentar la visualització de les dones des dels diferents espais ciutadans.

Accions

- 1.-Realització del projecte Dona i Ciutat.
- 2.- Presentació un document de propostes urbanístiques i d'utilització d'espais des de la perspectiva de gènere.

Indicadors.

- Resultats del projecte Dona i Ciutat.
- Document de propostes urbanístiques, la metodologia amb la que s'ha portat a terme i les seves estratègies per elaborar les propostes.

MEDI AMBIENT

Objectius

- 1.- Fomentar la participació de les dones en les iniciatives per promoure la sostenibilitat.
- 2.- Potenciar la protecció del Medi Ambient a través de tallers de formació i sensibilització.
- 3.- Potenciar el coneixement del nostre medi natural

Accions

- 1.-Realització de tallers al CIRD sobre accions per mitigar el canvi climàtic.
- 2.- Promoure bones pràctiques per la protecció del medi ambient.
- 3.- Realització de visites guiades al riu Llobregat i als parcs de la ciutat.

Indicadors:

- Quantitatius: nombre de tallers, xerrades i sortides realitzades.
- Valoració qualitativa per part de les participants.

TREBALL

Objectius

- 1.- Potenciar la autoocupació femenina.
- 2.- Conèixer la situació laboral de la dona al municipi.
- 3.- Afavorir la formació i integració de les dones especialment a aquelles amb més dificultats per incorporar-se al mercat laboral.
- 4.- Aportar elements que facilitin i garanteixin el principi d'igualtat a l'àmbit laboral municipal.
- 5.- Informar des del CIRD sobre els drets laborals a les dones.
- 6.- Treballar per la sensibilització de la conciliació i usos del temps.
- 7.- Informar a les dones sobre els itineraris d'inserció al mercat de treball.

Accions

- 1.- Realització d'un seminari sobre autoocupació i treball femení.
- 2.- Desenvolupament del programa "Cornellà treballa per la igualtat".
- 3.- Realització de cursos de formació professional adequada a les necessitats i a les ofertes de treball.
- 4.- Seguiment de la inserció de les dones incorporades a la borsa de treball.
- 5.- Realització d'accions per afavorir la implementació de Plans d'Igualtat a les empreses.
- 6.- Realització de xerrades sobre conciliació i usos del temps.
- 7.- Realització de xerrades per tal d'informar sobre els permisos parentals.
- 8.- Establiment d'un programa per desenvolupar la corresponsabilitat d'homes i de dones a les tasques de cura de persones (infants i persones grans dependents) i de la llar.

Indicadors

- Quantitatius: nombre de programes portats a terme per a la recerca d'ocupació adreçats a dones. Nombre de cursos portats a terme.
- Nombre de dones a inserció laboral
- Nombre d'empreses amb Pla d'Igualtat

PARTICIPACIÓ I SUPORT A LES ASSOCIACIONS DE DONES

Objectius

- 1.- Fomentar la participació i dinamisme del Consell Municipal de la Dona.
- 2.- Fomentar l'associacionisme dels grups de dones i recolzar i donar suport a les associacions de dones de la ciutat.
- 3.- Potenciar el CIRDA com espai de participació de les dones
- 4.- Potenciar la participació de la dona a la vida social i política de la ciutat.
- 5.- Fomentar les entitats de la ciutat que vetllin pel principi d'igualtat de gènere.

Accions

- 1.- Continuar treballant perquè el Consell Municipal de la Dona sigui un espai de trobada i participació de totes les entitats de dones o que treballen per la igualtat d'oportunitats.
- 2.- Assessorament i suport tècnic i logístic a les associacions de dones.
- 3.- Realització des del CIRDA de programes i campanyes per incrementar la participació de les dones.
- 4.- Diversificació de les activitats que organitza el Consell als diferents barris.
- 5.- Potenciació de la col·laboració de les dones del Consell Municipal de la Dona de l'Ajuntament.
- 6.- Foment de la participació de les entitats del Consell Municipal de la Dona a la Trobada anual d'entitats de la ciutat.
- 7.- Vetllar per què els criteris d'atorgament de les subvencions per a les associacions, es prioritzin a les entitats que vetllin pel principi d'igualtat d'oportunitat i gènere.
- 8.- Realització de cursos de lideratge per a empoderar a les dones de les diferents entitats.

Indicadors:

Les memòries del CIRDA al llarg del període del pla transversal 2010-2015

ACCIÓ SOCIAL

Malgrat el treball que des de les polítiques públiques s'ha fet i s'està fent per assegurar l'accés de totes les persones als recursos econòmics, socio-sanitaris i culturals mínims, existeix una desigualtat estructural entre dones i homes que, unida a altres factors pot col·locar a la dona en situacions d'especial vulnerabilitat.

Segons constaten els darrers estudis, les desigualtats socials i els seus impactes no han parat d'incrementar-se en el transcurs de les darreres dècades. La pobresa, entesa com la manca d'ingressos amb relació a la mitjana de la població, ha crescut significativament i estan emergint nous col·lectius en situació de risc o exclusió social, que cada cop afecta més a les dones. Aquestes desigualtats són encara més acusades quan interactuen, al costat del factor gènere, d'altres com la pertinença a minories ètniques i/o culturals, les situacions de discapacitat, la dependència, l'edat...

Per tal de facilitar una millor qualitat de vida a les dones, cal que es realitzin actuacions pensades sota la perspectiva de gènere i la transversalitat doncs són molts i variats els factors que dificulten la realització de les expectatives personals i la cobertura de necessitats i per tant han de ser moltes les actuacions que contribueixin a millorar la qualitat de vida d'aquest col·lectiu.

OBJECTIUS

L'aportació al treball transversal que es realitzarà des del Departament d'Acció social té com a finalitat la consecució dels següents objectius:

- 1.- Prevenir la progressiva feminització de la pobresa
- 2.- Facilitar suport a les famílies monoparentals en situació de risc
- 3.- Millorar el protocol intern del Departament d'Acció Social d'atenció a la dona en situació de violència
- 4.- Contribuir a millorar el protocol d'actuació i circuit d'intervenció en casos de violència de gènere.
- 5.- Dotar de formació específica al personal tècnic del Departament d'Acció Social, quan escaigui.
- 6.- Donar suport a la realització de tasques de cura i atenció que continuen essent realitzades per dones.
- 7.- Promoure la participació de les dones grans en els òrgans directius de les associacions i casals de gent gran

ACCIONS

1.1.- Promoure conjuntament amb el Departament de Treball, Plans Ocupacionals que tinguin en compte la contractació de perfils professionals susceptibles de ser desenvolupats per dones en situació de risc social.

1.2.- Promoure projectes d'inserció social amb especial atenció a les dones joves amb risc d'exclusió social.

1.3.- Elaboració i execució, conjuntament amb l'ASSIR , Salut Publica, Educació i Joventut, d'un projecte de prevenció d'embarassos d'adolescents, de suport durant l'embaràs i atenció a les mares joves.

2.1.- Prioritzar, davant de situacions iguals, els recursos econòmics o prestacions destinats a famílies monoparentals.

2.2.- Reordenar i definir -conjuntament amb altres Departaments- ,la cartera de recursos que poden donar resposta a les necessitats d'atenció a la infància mentre les mares realitzant activitats de formació o inserció laborals.

2.3.- Promoure projectes d'acompanyament a la inserció laboral de les mares en situació de monoparentalitat.

3.1.- Redefinició del protocol d'atenció a la violència incorporant les noves situacions fruits de :canvis legals, canvis en les recursos d'atenció e incorporar aquells elements que s'han detectat com a millorables.

3.2.- Presentació del protocol intern del Departament d'Acció Social a la resta de Departaments implicats per encaix en el circuit d'intervenció en casos de violència de gènere

4.1.- Realització de propostes de millora en la mesura que sorgeixi la necessitat.

4.2.- Designació d'una persona del departament d'Acció Social per tal de coordinar i fer el seguiment dels temes relacionats amb el protocol i circuit d'atenció en casos de violència masclista

5.1.- Dotar de formació específica en vers l'atenció a la violència de gènere, a tot el personal tècnic del Departament d'Acció Social que per diferents circumstàncies no la hagin adquirit.

6.1.- Elaboració i execució de projectes de prevenció de l'esgotament emocional o claudicació per a vetlladores de persones dependents. (grups de suport als cuidadors i cuidadores)

6.2.- Dotació de recursos formatius i tècnics per tal de facilitar l'atenció i cura de les persones dependents o discapacitades.

7.1.- Facilitar cursos de formació destinats a reforçar la participació de les dones en els òrgans directius de les associacions i casal de gent gran.

Indicadors:

- N° de dones que accedeixen als plans ocupacionals impulsat des del departament d'Acció Social amb col·laboració del Departament de Treball.
- Realització efectiva de projectes d'inserció social amb dones joves
- Realització del projecte de prevenció d'embarassos.
- A mig termini caldrà valorar si es produeix una disminució de noies joves embarassades
- N° de mares joves ateses dins del projecte. Valoració qualitativa dels treball efectuat.
- Nombre de dones en situació de monoparentalitat que reben ajuts del Departament d'Acció Social, en relació al total d'ajuts concedits.
- Nombre de menors de famílies monoparentals que reben ajuts de menjador escolar o d'escola bressol..
- La reelaboració d'un nou protocol intern del Departament d'Acció Social d'atenció a les situacions de violència.
- Nombre de propostes de millora elaborades des del Departament d'Acció Social que han estat incorporades al protocol.
- Nombre de professionals que no tenen formació específica en aquest àmbit i la realitzen. Òptim el 100 %
- N° de recursos formatius i tècnics destinats a facilitar l'atenció i cura a les persones dependents.
- Realització efectiva de cursos de formació
- Si es produeix un augment en el nombre de dones en els òrgans directius de les associacions i casals de gent gran

SALUT

Des de l'àrea de **Promoció de Salut Comunitària** del **Departament de Salut Pública** de l'Ajuntament oferim programes d'Educació per la Salut dirigits a cobrir les necessitats detectades, des d'una perspectiva *biopsicosocial*, al municipi de Cornellà de Llobregat.

El treball de **Promoció de la Salut** pel col·lectiu de dones del municipi, té en compte la informació i formació, no només basada en les diferents franges d'edat i en les seves necessitats específiques, si no també en el cost personal al que es veuen sotmeses les dones degut a l'actual estructura social. Sovint han de fer front a jornades dobles de treball, amb una creixent responsabilitat laboral i una elevada responsabilitat familiar i a la pobresa. Aquest fet es reflecteix en un nombre més elevat de malalties degudes a l'estrès, palès sobretot entre dones de 35 a 55 anys.

OBJECTIUS

- 1.- Sensibilitzar especialment el col·lectiu de dones sobre la importància de viure amb hàbits saludables.
- 2.- Fomentar en el Consell de Salut la visió de gènere, per actuar conjuntament i rentabilitzar el diversos recursos.

ACCIONS

Es caracteritza per emprar una metodologia activa i participativa. A continuació es presenta un llistat de propostes d'accions de prevenció i promoció de la salut.

- 1.- Realització de tallers, xerrades, taules rodones... en relació als següents temes:
d'Educació Sexual i Afectiva. Inclou formació en: sexualitat, afectivitat, prevenció del VIH/sida, altres infeccions de transmissió sexual, embarassos no planificats i tècniques de reproducció assistida com a temàtiques més concurrents
La mirada biomèdica als trastorns de salut: malalties cardiovasculars, càncer, fibromiàlgia, salut mental
Realització d'activitats de sensibilització en vers el meu cos: La acceptació de la pròpia imatge corporal .
- 2.- Potenciació d'espais de reflexions sobre els següents aspectes:
Diètes, consum de productes d'estètica, els implants, la pressió social i mediàtica per tenir un cos extremadament prim i jove problemes que afecten a les noies en la adolescència,.
- 3.- Elaboració i execució d'un projecte conjuntament amb l'ASSIR , Educació, Serveis Socials i Joventut, per l'educació sexual , l'embarà i maternitat.
- 4.- Formació sobre alimentació i activitat física.: recomanacions específiques per a dones en les diferents etapes de la vida.
- 5.- Creació de grups de promotors i promotores de la Salut: per tal de promocionar entre les joves actituds positives envers la salut a través dels seus hàbits.
- 6.- Realització de tallers d'autoestima, habilitats socials, relacions abusives, relacions interpersonals
- 7.- Accions encaminades a afrontar l'envelliment: Com orientar i donar suport en aquesta etapa para evitar una mala alimentació, manca de exercici, depressions, i malalties musculoesquelètiques i dependència farmacològica.

Indicadors:

Nº de taller i xerrades

Nª de participants als grups de promotores de salut.

Valoració qualitativa de les participants

VIOLENCIA DE GÈNERE

Objectius

- 1.- Donar atenció global a les dones amb situació de violència .
- 3.- Sensibilitzar a la població sobre aquesta problemàtica.
- 4.- Adoptar totes les mesures institucionals per combatre la violència de gènere.
- 5.- Coordinar les diferents actuacions que s'ofereixin dins del municipi.

Accions

- 1.- Ampliació de l'atenció integral a les dones en situacions per violència masclista al CIRD.
- 2.- Formació dels professionals que treballen en aquest àmbit
- 3.- Potenciació de la coordinació el Protocol i circuit d'intervenció en casos de maltractaments signat per totes les institucions implicades.
- 4.- Continuació del treball amb la comissió interdisciplinària sobre maltractament psicològic per tal de investigar quines vies serien necessàries per demostrar aquest tipus de violència.
- 5.- Informació i assessorament a les dones sobre els seus drets i els recursos dels quals disposen.
- 6.- Realització de tallers sobre prevenció de violència a les escoles i IES.
- 7.- Realització de campanyes de sensibilització a la població. Fomentar la participació de l'Acte contra la violència a les dones del dia 25 de novembre.

Indicadors

- Nivell d'ampliació de l'atenció, comparatiu amb el pla fins el 2010
- Valoració accions formatives
- Valoració de la millora del protocol i circuit d'intervenció
- Relació de les campanyes de sensibilització a la població.

INTEGRACIÓ

Objectius

- 1.- Col·laboració en l'elaboració del Pla d'Inclusió Social de Cornellà.
- 2.- Apropar i donar a conèixer el CIRD a les dones immigrants.
- 3.- Formar dones dels diferents col·lectius d'immigrants perquè actuïn de referent.
- 4.- Potenciar la igualtat als col·lectius de dones immigrants.

Accions:

- 1.- Participació del CIRD com a membre de la comissió tècnica del Pla d'Inclusió Social.
- 2.- Difusió dels tallers de formació del CIRD a dones immigrants.
- 3.- Col·laboració amb els projectes municipals dedicats a la formació de dones immigrants.
- 4.- Incorporació de temes sobre violència masclista i igualtat d'oportunitats a les formacions adreçades a la població nou vinguda.

Indicadors

- Quins han estat els canals oberts i nivell d'incidència
- Valoració quantitativa i qualitativa de les activitats formatives portades a terme amb les dones immigrades.
- Realització del Pla d'Inclusió social
- Nombre de dones a les sessions formatives.

DURADA DEL PLA

El present Pla tindrà un termini d'execució de cinc anys, des de la seva aprovació. Quatre anys d'implementació del Pla de març 2010 a març de 2014 i un any per l'avaluació final de març de 2014 a març de 2015.

SEGUIMENT I AVALUACIÓ

L'Avaluació s'ha de portar a tres nivells:

Avaluació interna:

Creació d'un grup de treball format per responsables i tècnics de les diferents àrees amb l'objectiu de fer el seguiment de les actuacions proposades al Pla.

Recollida de la informació sobre els indicadors dels diferents àmbits

Comissió del Consell Municipal de la Dona per al seguiment i aprovació de l'avaluació final.

Avaluació externa:

Recollir a través dels qüestionaris d'avaluació de les accions, les opinions de les beneficiàries que hi participen.

Temporalització de les avaluacions:

- Avaluacions anuals durant l'execució del Pla.
- Revisió dels objectius i accions.
- Avaluació final al termini de la vigència del Pla i redacció del document amb les conclusions.

PRESSUPOST

El Pla Transversal de Polítiques d'Igualtat 2010-2015 tindrà un pressupost per a l'any 2010 de 170.632 euros a la partida de Polítiques d'Igualtat que es destinaran al desenvolupament de les diferents accions del Pla i activitats del CIRD.

Així mateix l'import econòmic de Pla Transversal de Polítiques d'Igualtat s'aprovarà anualment dins del pressupost general de l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat.

Àrea Polítiques d'Igualtat
Ajuntament de Cornellà de Llobregat.

Cornellà de Llobregat, 9 de març de 2010.

